

veie til at overtage Driften; men Vanskeligheden, den store Vanskelighed, ligger i mine Tanker i denne Sal og i den anden Afdeling af Rigsdagen. Den Stemning, som hidtil overveieude har gjort sig gjældende imod, at Staten skulde overtage et saadant Foretagende, har for mig været den uoverstigelige Vanskelighed ved at gaae ind paa, hvad der nu er blevet anbefalet af flere ærede Talere; Tiden vil vise, om jeg har taget fejl i min Dom. — Det ærede 3die kongevalgte Medlem (Svensen) udtalte sig om enkelte Punkter i Lovforslaget paa en Maade, som jeg ikke kan erkjende for rigtig; navnlig uddrog han forskjellige Slutninger, der forekomme mig ikke at være holdbare. Jeg har betegnet den foreslaaede Rente-garanti som kun nominal, og jeg har ikke fundet mig foranlediget til at forandre min Betragtning deraf ved, hvad der hidtil er blevet anført i saa Henseende. Jeg har selv erkjendt, at et enkelt uhykkeligt Aar kunde bringe et Deficit, som midlertidigt maa dækkes af Staten; men, dersom ikke disse Uhykker skulde ramme Staten igjennem en Række af Aar, dersom ikke imod al Forventning Afbøttelsen af de sjællandske og de syenske Bænder skulde aftage i en ganske mærkelig Grad, er det utænkeligt, at ikke de efterfølgende Aar meget hurtigt vilde dække dette Tab, altsaa sætte Selskabet istand til at tilbagebetale Staten dette foreløbige Forstud. Og det: at udrede et saadant foreløbige Forstud kalder jeg ikke nogen væsentlig Vyrde for Statskassen, især naar jeg seer hen til den forholdsvis ubetydelige Sum, som det vilde komme til at dreie sig om. Hvis i et Krigsjaar Staten skulde komme til at udrede samtlige 4 pCt., saa vilde dog den hele Sum ikke ret meget overstige 100,000 Rd., og selv, naar hensees til det uhykkeligste Krigsjaar, hvor Millioner hurtigt rullede ud af Statskassen, troer jeg ikke, at Muligheden af, at Staten skulde komme til at staae i Forstud for en saadan Sum, vilde være Noget, der skulde kunne afholde fra at gaae ind paa, hvad jeg har foreslaaet. Desuden maa jeg gjøre opmærksom paa, at det Tilstud, som Staten i saa Tilfælde vilde komme til at gjøre, vilde være den mindste Deel af Statens Tab ved Jernbandedriften. Vi maae erindre, at først maa Statens hele directe Ud-

bytte af de jydsk-syenske Bænder fuldstændigt tabes. Dersom vi med det ærede kongevalgte Medlem for forudsætte, at Statens Udbytte vil stige til 2 Procent af Anlægskapitalen, saa vilde disse 2 Procent af 18 Millioner udgjøre circa halvfjerdehundredetusinde Rigsdaler, og dette Beløb maatte Staten først tage, før der blev Tale om, at den paa Grund af Rente-garantien kom til at yde noget Tilstud. — Jeg har sagt, at jeg kun har søgt om Bemyndigelse til at give Concession paa en Bane til Bordingborg, fordi det var Vilkaaret for, at det sjællandske Selskab vilde gaae ind paa at overtage de jydsk-syenske Bænders Drift, Noget, som jeg satte og i dette Næblik sætter Priis paa maa kunne stee; men, naar jeg nødigt har villet gaae ind paa at forelægge Rigsdagen et Forslag om at bygge en Bane til Bordingborg, saa er det selvfølgelig ikke, fordi jeg jo maa erkjende, at en Bane til Bordingborg er bedre end Intet, er til virkelig Nytte, men det er, fordi jeg nødigt allerede nu vilde opgive Haabet om at see denne Bane samtidigt, eller dog om meget kort Tid, forlænget over Smæørerne. — Det ærede 3die kongevalgte Medlem (Svensen) vil heller ikke ret troe paa, at Sammensmeltningen af det nuværende sjællandske og det jydsk-syenske Driftselskab vil bevirke nogen Besparelse i Administrationsudgifterne. Jeg troer dog, at Besparelsen ikke vil blive ubetydelig; der vil bespares, saa at sige, det hele øverste Administrationsapparat for de jydsk-syenske Bænder, som sikkert ikke koster Lidet. Hvad der udfordres, for at det sjællandske Selskab kunde overtage Centraladministrationen af de jydsk-syenske Bænder, vil sandsynligvis indskrænke sig til en noget forhøjet Løn for det sjællandske Selskabs nuværende Overbestyrelse, hvorimod hele det øvrige Apparat, Directionen og den særlige Overdriftsbestyrelse, fuldstændigt vil kunne falde bort. Jeg har ogsaa nævnet som en Fordeel, eller dog som en sandsynlig Fordeel, at man kunde vente, at Driften af de jydsk-syenske Bænder, vilde blive mere oeconomic, mere indrettet paa at udbringe et virkeligt Oversud, naar den kom i det sjællandske Selskabs Haand. Et Beviis derfor har jeg ikke kunnet føre, men jeg troer, at det ligger i Sagens Natur; det kan kun